

Asia: VN/23654/2021/

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle arkistointilaiksi ja laiksi julkisen hallinnon tiedonhallinnasta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Oikeuspalveluvirasto kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Arkistolainsäädännön uudistaminen vastaamaan asiakirjahallinnon digitalisaation ja tiedonhallinnan vaatimuksia on kannatettavaa. On myöskin kannatettavaa yhdenmukaistaa käsitteistöä ja sitoa arkistointi osaksi tiedonhallintalainsäädäntöä. Pidämme kuitenkin ongelmallisena, mitä 7§:n tulkitseminen HE:n perusteluiden mukaan voisi tarkoittaa. Samoin kuin Kansallisarkistolle annettu oikeus antaa määräyksiä.

Lakiehdotuksen 7 §:n kirjaus arkistoinnin suunnittelusta sisältää seuraavan lauseen: "Viranomaisen on suunniteltava arkistoinnin toteuttaminen osana tiedonhallintaa..... Kansallisarkisto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädettyjen velvoitteiden

teknisistä toteuttamistavoista".

HE s. 21:"Ehdotetussa laissa asiakirjojen arkistoinnin suunnittelu olisi jatkossa osa tiedonhallintamallia, eikä erillisestä

arkistonmuodostussuunnitelmasta säädettäisi. Suunnittelu tulisi voida jalkauttaa järjestelmätasolle yksityiskohtaisempaan määritykseenä....säännöksen tarkoituksena ei ole luoda päällekkäistä suunnitteluelvoitetta"

HE s. 26: "Lakiehdotuksella ei luoda viranomaiselle uusia velvoitteita, vaan sen tarkoituksena on selkeyttää arkistointia koskevien velvoitteiden suhde muuhun tiedonhallinnan sääntelyyn."

HE s.49: "Ehdotetun arkistointilain soveltamisala vastaa pääosin tiedonhallintalain soveltamisalaa. Säännöksellä kytkettäisiin arkistointitehtävien toteuttaminen tiedonhallintalakiin ja sen käsitteistöön."

Jos on tarkoituksena, että tiedonhallintamallin tulisi korvata tiedonohjaussuunnitelmat ja jatkossa sisältää samat tiedonhallinnan kannalta tarpeelliset tiedot, tulisi tästä olla maininta pykälässä. Ei voida pitää asianmukaisena, että näin vaikuttava muutos ja vaatimus toimintaan jäisi esitöiden varaan.

Tiedonhallintamalli ei voi tällä hetkellä korvata täysin tiedonohjaussuunnitelmaa erillisenä ohjaavana tietona. Tiedonhallintamalliin kyseisten tietojen integroiminen ei myöskään ole välttämättä kohtuullisin kustannuksin ja vaivoin mahdollista, jos ollenkaan. Tiedonohjaussuunnitelmat ovat käytännössä yksityisten toimijoiden tekemiä ja omien asianhallintaohjelmiansa toimintaan kiinteästi kytkettyjä, eikä niissä välttämättä ole sellaisia ominaisuuksia, että samalla tavoin yksityisten toimijoiden tuottamiin tiedonhallintamalleihin saataisiin toimivaa integraatiota. Selvää ei myöskään ole, että näiden yksityisten toimijoiden tarjoamat tiedonhallintamallit voisi kytkeä asianhallintaohjelmiin niin, että tiedonohjaussuunnitelmista voitaisiin luopua. Käytännössä lakiesitys näin tulkittuna voisi pakottaa viranomaiset hankkimaan yksityisiltä toimijoilta tiedonhallintamalliohjelmistoja ja, jos olemassa olevat asianhallintaohjelmat eivät integraatiota tue, ylläpitämään samoja tietoja kahteen kertaan.

7§: Mukaan Kansallisarkisto voi antaa tarkempia määräyksiä 1 momentissa säädettyjen velvoitteiden teknisistä toteuttamistavoista. Määräyksiä annettaessa tulisi ottaa huomioon niiden kustannusvaikutukset ja viranomaisten tosiasiallinen mahdollisuus noudattaa niitä.

Jokinen Teemu
Oikeuspalveluvirasto